ოთხშაბათი. 1919 წ. იანვრის 1 № 1
ფელიფადი მეხუთე

ოთხშაბათი. 1919 წ. იანვრის 1 № 1
ფასი თბილისში და პროვინციაში 1 მან. რკ. გზის ცალგუარმგზე 1 მან

F262 № 13029
ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველო

რედაქცია

საგაზეთო მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვეულად და ერთ გვერდზე. წერილში უნდა აღნიშნული იყოს **ავტორის ვინაობა** და მისამართი. უპირობოთ გამოგზავნილი მასალა უფასოთ ივლება. **დაუბეჭდავი** საგაზეთო მასალა არ ინახება და რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას მის შესახებ არ კისრულობს.

რედაქცია ღიაა დილის 9—3 საათამდის, გარდა უქმე დღისა. სარედაქციო საქმეების გამ... პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება ამავ დროს.

მისამართი: თბილისი, სასახლის ქუჩა, № 5, ქართული ქარვასლა. ფოსტის ადრესი: თბილისი, ფოსტის ყუთი № 76. ტელეგ. ადრესი: თბილისი, „საქართველო"

კონტორა

„საქართველოზე" ხელის მოწერა მიიღება მხოლოდ სამი თვით და ეღირება—40 მ. თვეში (მხოლოდ ქალაქში) 15 მანეთი. ცალკე № 1 მან. **განცხადების ფასი** სტრიქონი პეტიტისა პირველ გვერდზე 1 მ. 50 კ. უკანასკნელზე—1 მ. საქართველოს გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი ორჯერ მეტია. **სამგლოვიარო განცხადება** თითოჯერ 25 მანეთი. მისამართის გამოცვლა ღირს 3 მან. ფული და წერილები, რაც კონტორას შეეხება, უნდა გამოიგზავნოს კონტორის სახელზე. საჩქარო განცხადებანი უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს $1^1/_2$ საათისა კონტორაში. კონტორა ღიაა დილის 10 საათიდან 3 საათამდე.

ტელეფონი რედაქციისა და კონტორისა **15--73**

უკანასკნელი ცნობები

გერმანიის მუშ. და ჯარისკაცთა ცენტრალ საბჭოს გადაწყვეტილების თანახმად საბჭოდან გასულ სახ. რწმ. და დამოუკ. სოც.-დემ. ჰაზეს, დიტმონის და ბარტის მაგიერ შევლენ სოც.-დემ. უმრავლესობიდან ნოსკე ლიობე და ვისსელი.

საზავო კონფერენციაზე ნეიტრალ სახელმწიფოებს არ დაუშვებენ. იგინი მონაწილეობას მიიღებენ მხოლოდ ხალხთა ლიგის საკითხის გარჩევისას საზავო ხელშეკრულობის შემდეგ.

ზლეზვი[illegible] ...ად გამოცხადებას ოფიციალურად უარ[illegible]

პოზნანში[illegible]ისა და პოლონელთა მორის შეტაკება ...

ზამთ. შლეზვიგში პოლონელებისა და ბოლშევიკურ აგიტაციების გამო დიდ ამბოხებს მოელიან.

ფრონტზე ბრძოლა გრძელდება.

29 ქრ. ავსტრო-უნგრეთიდან ჩამოვიდა 300 ქართველი ტყვე ჯარისკაცები.

ბერლინში სპარტაკელებმა ვაიმარჯვეს.

ბერლინი სრულიად მიწყვეტილია დანარჩენ გერმანიას.

რუსის ჯარმა პერმი აიღო, 18000 ტყვე წაიყვანეს, ხელში იგდეს 60 ...[illegible] 400 ...[illegible] სხვა.

საქ. ეროვნ.-დემოკრატ. ახალგაზრდა მთავარი კომიტეტი და ყურნალ „ახალი ძალის" რედაქცია ულითადის მწუხარებით აუწყებენ ამხანაგებს, რომ სომხებთან ბოლოში გმირულად დაიღუპა
მთავარი კომიტეტი წევრი
სოსო ბერელაშვილი
პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 5 ს. ...ოლოზის ქ., 84. 1—1

ყირიმის იუსუარებაში მყოფნი ანდრო და ბარბარე მართაშვილები დედა და მამა, მიხეილ ფარესაშვილი მეუღლით და ნესტორი და კონსტანტინე მაღალაშვილები აუწყენენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ უდროოდ გარდაიცვალ მათი საყვარელი
თამარი
პანაშვიდები და გახსენება ...ფ. ხურვალეთში.
1—1993—1

არტისტიული საზოგადოების თეატრი
ხუთშაბათს, იანვრის 2-ს 1919 წელს
ძართული სტუდიის ჯიერ
წარმოდგენილი იქნება
ღალატი
დრ. 5 მოქმ. ა. ...ბათაშვილისა.
რეჟისორები: ზ. ბერაშვილი და გ. ჯაბადარი.
...ისტრ. მის ...ულიძე. ...ბაწყისი საღამოს 7 საათზე.
3—90—3

სახელმწიფო თეატრი
ოთხშაბათს, 1 იანვარს, საქართველოს მეომართა დამხმარე კომიტეტის და სახელმწიფო თეატრის თანხმობით სამშობლის დამცველ მეომართა პატივსაცემად და სასარგებლოდ გაიმართება:
დიდი მხატვრული საღამო
შინაარსი:
„პირიმზე" სამუსიკო ლეგენდა ბალეტით (კეთილ და ბოროტ სულთა ბრძოლა) 1 მოქმ. კ. ფიცხელაშვილისა.
„სიმფონიური და სასიმღერო განყოფილება" ქართველ მუსიკოსთა ნაწარმოებთგან.
„ბალეტი" სახელმწიფო თეატრის ...ეულ მოცეკვავეთა ანსამბლით.
მონაწილეობას მიიღებენ: სახელმწიფო თეატრის, სამუსიკო საზოგადოების და მსახიობთა კავშირის საუკეთესო ძალები.
რეჟისორი ალ. ...ავა. გამგე **საქართ. მეომართა დამხ. კომიტეტი.**
ბილეთები იყიდება თეატრის კასში. აფიშები არ გამოვა.

ყოველდღიური პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი
საქართველო
მიიღება ხელის მოწერა 1919 წლისათვის
ხელის მწერის ფასი:

ერთი წლით	150	მანეთი.
ნახევარი წლით	75	„
სამი თვით	40	„
ერთი თვით (მხოლოდ ქალაქში)	15	„

მისამართი: თბილისი, სასახლის ქუჩ, № 5, ქართული ქარვასლა.
ფოსტის ადრესი: თბილისი, გაზ. საქართველოს კონტორა, ფოსტის ყუთი № 76.
ტელეგრაფის ადრესი: თბილისი „საქართველო".
კონტორაში ხელის მოწერა მიიღება დილის 9 საათიდან 3 საათამდე და საღამოს 6 საათიდან 8 საათამდე. უქმე დღეებში 10—1 საათ.

ხელის მომწერს, რომელიც გაზეთის ფასს გარდა კიდევ 10 მანეთს შემოიტანს წლის ბოლომდე მიეცემა
გენერალ ჟიჟოს ...ის წიგნი ეროვნული ენერგია
(კრებული წერილებისა)

გამარჯვების სანაზღაურო

თანამედროვე ომი მარტო ბრძოლის ველზე არ სწარმოებს და თოფ-ზარბაზანით არ შეიძლება მტრის საბოლოოდ მოდრეკა. განსაკუთრებით სომხების დასაძლევად ყოველგარი ბრძოლის მეთოდის გამოყენებაა საჭირო. უწინარეს ყოვლისა, რასაკვირველია, ლოლიკურ დასასრულამდე უნდა ...ვიყვანოთ თვით ომის პროცესი: შულავერის და სადახლოს აღებას უნდა მოჰყეს ბეზობდალის და ბამბაკის ქედის გადალახვა, ჩვენმა მომავალმა სახელმწიფო საზღვარმა აუცილებლად უნდა ...ემოფარგლოს ლორის ველიცა და ...ავურის ხეობაც. უამისოდ თბილისი დაცული არ იქნება და შემდეგ ჩვენი დედაქალაქის შესანარჩუნებლად კიდევ უფრო სისხლის-მღვრელი და ძვირფასი ომების წარმოება მოგვიხდება.

თუ გვინდა რომ თბილისი დიდი და კულტუროსანი ქალაქი დარჩეს, მას უნდა ფართო ჰინტერლანდი მივსცეთ: უამისოდ მის პროსპექტებსა და მოედნებს ბალახი დაეპატრონება და მისი სასახლეები ნანგრევებათ იქცევა. მაგრამ არ კმარა საქართველოს ისტორიული საზღვრების აღდგენა, საჭიროა, რომ ქართველმა ტომმა გადაახალისოს და შეისრუტოს უცხო ელემენტები. ამისთვის ერთის მხრივ ტერიტორიის გაწმენდაა საჭირო, მეორე მხრივ გონიერი საკოლონიზაციო პოლიტიკის წარმოება.

თითქმის მოსახლეობის ერთს მესამედს აღმოსავლეთ საქართველოში სომხობა წარმოადგენს. ეს რასა აქ გაძლიერდა ჩვენი ისტორიის ბედშავ დღეებში, როცა მტრების შემოსევამ შემუსრა და გაანიავა ჩვენი მოდგმა. დღეს საბედნიეროდ ჩვენი ბიოლოგიური ძალა აღდგენილია: დასავლეთი საქართველო ადამიანური მასალის დაუშრეტელ რეზერვუარს წარმოადგენს, საკმაოა შლიუზები გაიხსნას, რომ იმერელი და მეგრელი ახალშენების ტალღებმა გადმოხეთქოს და წალეკოს სომხისა და რუსის კოლონისტების კუნძულები. განსაკუთრებით მოსაზღვრე პროვინციების გაქართულებაა საჭირო. საჭიროა რომ ჩვენმა სახელმწიფომ ირგვლივ შემოიკრიბოს არა მარტო პიკეტების ჯაგაია, არამედ აგრედვე ...ალბისა და ...ითების ღობეც.

ცნობა იყო, რომ ქართველი ჯარის სარდალმა აჯანყებულ შულავერს კონტრიბუცია დაადო და იქაური სომხობის საგანგებო დელეგაციამ მთავრობის თავმჯდომარეს შებრალება სთხოვა. ძლევამოსილ დემოკრატიას არ შეეფერება შურისძიება და ჩვენ არა ვართ მომხრე უკიდურესი ზომებისა. მაგრამ დაჯარიმება არ კმარა სახელმწიფოს პრესტიჟისა და ინტერესების დასაცავად. აჯანყებულ სომხებს საკუთრება უნდა ჩამოერთვას, მათ მიწა-წყალზე ქართველი გლეხობა უნდა დასახლდეს: ამას მოითხოვს სხვათა შორის პარლამენტის მიერ მიღებული კანონის პირდაპირი აზრიც. ჩვენ არ გვინდა რომ შულავერის სახელი წაიშალოს საქართველოს რუქაზე, მხოლოდ იმას მოვითხოვთ, რომ ეს ქალაქი მომავალში აღარ დარჩეს დაშნაკცაკანური იმედებისა და ზრახვების ბაზად.

ბოლოს უნდა დაინგრეს სომხური ბურჟუაზიის უძლიერესი ციტადელი—სოლოლაკი. სახელმწიფომ უნდა მოახდინოს სომხური კაპიტალის კონფისკაცია. პარლამენტმა ამ მხრივ დაიწყო კიდეც შესაფერი საკანონმდებლო მუშაობა, საჭიროა რომ ეს ბოლომდე მივიყვანოთ. ინგლისისა და საფრანგეთის ყოფაქცევა გერმანული კაპიტალის მიმართ სანიმუშოთ გამოგვადგება ამ შემთხვევაში. ეს ერთგვარი ეკონომიური რევოლუცია იქნება თუ ჩვენი სოფელი სომეხი ჩარჩებისაგან განთავისუფლდა, ხოლო ჩვენი ქალაქი სომეხი სპეკულიანტებისაგან. ეს იქნება აგრეთვე უდიდესი ქონებრივი სანაზღაურო, რომელსაც ვერ აიწონის ვერავითარი სამხედრო კონტრიბუცია.

ბორჩალო

არასოდეს არ ყოფილა იგი ეგზომ ძვირფასი. მთელი მისი ისტორიული ღირებულობა იმას ვერ აიწონის, რასაც დღევანდელი ბორჩალო ქმნის. ბორჩალოში, რაღაც ათიოდ კილომეტრის ფარგალში, მთელი საქართველოა თავმოყრილი; მთისა და ბარის საქართველო; გამოუკლებლივ ყველა ქართველი ტომები. აქაა თუშ-ფშავ-ხევსური. აქ არის კახელი და ქართლელი. აქაა იმერელი, რაჭველი და ლეჩხუმელი. აქ არის სვანი, გურულ-მეგრელ-აჭარელი. აქაა სამურზაყანოელი, და ყველა ეს ქართველი ერთმანეთს მხარ-და-მხარ ებჯინება და კედლის სიმჭიდროვეს ჰქმნის. ეს ფარია სამშობლოსი და მახვილი მტრისათვის ერთად იხოცებიან, ერთად იმარჯვებენ ერთი და იგივე მიზნისთვის: სამშობლოს დაცვა, მტრის განადგურება. სისხლში იწრთობა ურთიერთის სიყვარული და სამშობლოს დიდება. პირად სიცოცხლეზე ხელს იღებენ, სამუდამოდ იქრობენ ნათების ლამპარს, ქვეყნიურ შვენიერებას. შეგნებით და სიამაყით თავს უკრავენ და საუკუნოდ აქედან გადიან. და ეს სამშობლოს ღირსებისა, სამშობლოს სახელისა და მის მომავლისათვის. სამშობლოს ფასი ყველა საფასურზე მაღლა დადგა; ყველა მოვლენათა საზომად სამშობლო გარდაიქცა. სამშობლოს იდეამ ყველაფერი ინაცვალა, ყველაფერი დაჰფარა, ყველაფერი შთანთქა. სამშობლო ზეიმს იხდის ბორჩალოში. ამ ზეიმის სამსხვერპლოზე ზვარაკად ააქვთ თავიანთი თავი ღირსეულ მამულიშვილებს. ჩვენს დროში ეს არის ძველი მითოლოგიის გადაშლა.

ბორჩალოშია მთელი ის ქართველობა, რომელიც ფიზიკურად მანდ ...ა კი არის. ყველასი გული ბორჩალოსთვის და ბორჩალოში სცემს, თვალნი ყოველთა მისდამი ესვე. ვრძნობა და გონება ქართველი ერისა ბორჩალოზეა მიქცეული. მთელი მატერიალი შეძლებულება, მთელი სულიერი ძალა ბორჩალოსთვის იკრიფება. მთელი ენერგია მისთვის ამოქმედდა. რაც საქართველოს აბადია თუ ნივთიერ, თუ სულიერ სფეროში, ყველაფერი მიძღვნილია და დანიშნული ბორჩალოსათვის. ყველაფერი, რაც მამაპაპათაგან მრავალ ათას წლობით მოგვდევს, ყველაფერი, რასაც ჩვენი რასა საპოტენციო ძალის სახით მომავლისთვის ატარებს,—ყველაფერი ბორჩალოს სამსხვერპლოზეა დადებული დასაწვავად. ამაზედ ძლიერი, ამაზედ მაღალი და ღრმა, ამაზედ წმინდა და ფაქიზი მსხვერპლი და განცდა ცხოვრების წიგნში აღარ სწერიან. მთელი საქართველო სულიერი, ზნეობრივი და ნივთიერი ბორჩალოშია და არა მარტო დღევანდელი საქართველო, არამედ მანდ არის საქართველო წარსულისა, საქართველო მომავლისა.

ეს სიწმინდე ბორჩალოში ასვენია.

ქართველების ამ სახელს და ღირსებას, მის წასრულს, მის აწმყოსა და მომავალს აქ დარაჯობს და ძალად ედგება საქართველოს ყველა კუთხიდან მომსკდარი ჯარი. ბორჩალოში, ათ კილომეტრის ფარგალში, როგორც მკვრივში, ასეა მთელი საქართველო თავმოყრილი.

აქ საქართველოს ...ინიატურაა; ცისა და ქვეყნის ...ურით ამ მინიატურაში ...ედილია ...ალიმალური ძლიერება ქვეყნისა

ფიზიკურ-ნივთიერად საქართველო, როგორც ერთი სხეული ისე სდგას ამ ბორჩალოში, სულიერ-ზნეობრივად ისე, როგორც ერთი არსი. ყველა ქართველობა და ერთი სამშობლო—აი ბორჩალოს სახე.

რამდენი საუკუნეა, საქართველოს ეს არ უნახავს.

ბორჩალო—წარსული ლეგენდის ხორცის შესხმაა.

ბორჩალო ახალი და დიდი საქართველოს ემბლემაა.

სამშობლოს მგოსნები ამიერიდან მას უგალობებენ.

ისტორიკოსები ბორჩალოით დაიწყებენ ახალი საქართველოს ისტორიას.

ქართველის ყველა ტომთაგან შეყრილი ჯარის სარდლობა ახალი საქართველოს სტრატეგიას ბორჩალოთი დაათარიღებს.

ბორჩალო ...ეშმარიტად ახალ წელს იწყებს ახალ საქართველოს კალენდარში.

არასოდეს არ ყოფილა იგი ეგზომ ძვირფასი.

ბორჩალო[illegible] გაუმარჯოს!

ნ.ბ.

მწუხარებაში მყოფნი ქვრივი ბარბარე დავითის ასული, რძალი ოლღა სარდიონის ასული, ძმისწულები ივანე გიორგის ძე ხ...ირბეგიშვილი და ნინა გიორგის ასული წერეთლისა, დისწულები ბარბარე ივანეს ასული ფავლენიშვილისა და ბეჟან ივანეს ძე ხერხეულიძე, სიძე სოლომონ ეგვთიმეს ძე წერეთელი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ
კონსტანტინე როსტომის ძის
ხიდირგეგიშვილის
გარდაცვალებას, რომლის გამოსვენება და დაკრძალვა მოხდება 2 იანვარს (ახ. სტ.) ქ. ხაშურში. 2—2
1990

უღრმეს მწუხარებაში ბოფი, გულმოკლული ივანე ანტონის ძე ზოდელავა აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ უდროოდ გარდაიცვალა ...ი საყვარელი მეუღლე
ვერ...ვარეს...ზაქარიას ასული
ზოდელავასი.
პანაშვიდი ყოველ დღე ...ის ქუჩა № 5. დაკრძალვა ხუთშაბათს, 2 ია... ...ა... დიდუბის ეკლესიაში. 2—1989—2

ღრმად დამწუხრებულნი კნ. მარიამ სარდიონის ასული, ელენე, ზურაბ, სარდიონ და ტარიელ წერეთლები, აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ უდროოდ გარდაცვალებას, პირველი დაუვიწყარი ქმრის, მეორენი ძვირფასი მამის
თავ. ირაკლი მელქისედეკის ძის
წერეთლისას
პანაშვიდი ყოველ დღე საღ. 5 საათზე, ბინა—ლორის-მელიქოვის ქუჩა № 20. დაკრძალვის დღე ცალკე გამოცხადდება.
2—1991—2

ღრმად დამწუხრებული ადამ ზურაბის ძე და ნინა დიმიტრის ასული ბერელაშვილები შვილებით: ბარბარე, ზურაბი, გაიოზ, დავითი, თამარა და კასილი ფარნაოზის ძე კიკნაძე ატყობინებენ ნათესავთა და ნაცნობთ 29 ქრისტეშობისთვეს სომხებთან ბრძოლაში გმირულად მოკვლას შვილის და ძმის პირველებისა და უკანასკნელის ცოლის ძმის მე-2-ე გიმნაზიის მე-8-ე კლასის მოწაფის მე-2 ცხენოსანი პოლკის უნტეროფიცრის
სოსო (იოსებ) ბერელაშვილისას
პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 5 ს. გამოსვენება 2 იანვარს დილის 10 საათზე საკუთარ ბინიდან ნიკოლოზის ქუჩა № 84. წირვა და პანაშვიდი ქვაშვეთის ეკლესიაში.
1—1996—1

მიიღება ხელის მოწერა 1919 წლ.

გაზ. „საქართველო“-ზე

მიიღება ხელის მოწერა 1919 წლ.

პრესსა

დაგეთ-ხაჩინის აღებისათვის.

„ბორბა“-ში აწერილია დაგეთ-ხაჩინის აღება. მოვიყვანთ ზოგიერთ საინტერესო ადგილებს:

„დიდ ხანს დარჩება სამახსოვროდ ეს სოფელი—სახელმწიფო, რომელიც მდებარეობს საქართველოს მიწა-წყალზე, დასახლებულია საქართველოს ქვეშევრდომებით და რომელნიც სრულიად საქართველოს მოქალაქესთან ერთნაირ უფლებებით არიან აღჭურვილნი და ამავე დროს კი დიდი ხანია, რაც ემზადებოდნენ საქართველოს წინააღმდეგ. ამზადებდნენ თხრილებს იძენდნენ იარაღს, გაწვრთნილ აფიცრების ხელმძღვანელობით სწავლობდნენ სროლას და სხ. რა ავს სულს უნდა შეეშალა ეს ხალხი ისე, რომ ვიღაც ავანტიურისტების ერთ ჯგუფს დამორჩილებოდნენ და წასულ[illegible] ყვნენ უიმედო ბრძოლაში ომის დ[illegible]ცავად, რასაც მათ არავინ ართმევდა.

რამ აიძულა ეს ხალხი დიდი ხნის შრომით შენაძენი ქონება და ცოლ-შვილი მიეტოვებინათ, გაქცეულიყვნენ ვინ უწყის, საით? თან შიმშილი და წანწალი ერჩიათ. მე დარწმუნებული ვარ, რომ მათ ტანჯულებად დაჰსახავენ და გამოუცხადებენ, რომ ისინი მსხვერპლნი არიან საქართველოს მთავრობისა, მაგრამ როგორ მოხდა, რომ ისინი თვითონ გადაჰყვნენ ამ მდგომარეობას? თითქოს ისე ჰსჩანს, რომ სოხნები ისეთივე მიწის მშრომელნი არიან, როგორც დანარჩენები, თითქოს მათაც ერთი და იგივე ინტერესები, ერთი და იგივე სიმპატია და ანტიპატიები უნდა ჰქონდეთ, როგორც მაზრის ყველა დანარჩენ მშრომელ გლეხებს. თითქოს სჩანს, რომ დემოკრატიის პრინციპები და იდეალები მშრომელი ხალხის ერთ და იმავე მოთხოვნილებებიდან გამ[illegible] და ყველა ეროვნებისათვის ერთნაირია. რა [illegible]ოტი საუბარია, რანაირი მოშაობა უნდა ეწარმოებინათ, რომ ასე გადაეტ[illegible]ალებინა სომხის გლეხთა შეგნება. [illegible] რამ კ[illegible] ცხადია: ყველა ის, ვინც ასეთ პროტ[illegible] მუშაობას ეწეოდა [illegible] გაბრწყინებლება შეჰქონდა [illegible]ბის გლეხობაში, დაიმედებული იყო ჩვენის სისუსტით და გაუბედაობით.

თუ ჩვენ ეკატერინეფელდთან დავმარცხდებოდით, ამ ოლქის სომხობა ჩვენ წინააღმდეგ აღსდგებოდა.

დაგეთ-ხაჩინის აღებამ დიდი გავლენა იქონია ადგილობრივ მოსახლეობაზე. იგინი დარწმუნდენ საქართველოს მთავრობის ძლიერებაში. ამ მიუდგომელ ციხის დაცემამ და იმ ბედმა. რომელიც დამარცხებულთ ერგოთ, საბოლოოდ შეარყია მოსახლეობის განწყობილება და ჩვენსკენ გადმოხარა ისინიც კი, ვინც ჩვენი აშკარა დაუძინებელი მტრები იყვნენ.

დაგეთ-ხაჩინის აღების მეორე დღესვე მთელმა მოსახლეობამ ფიცი დასდო, რომ არავითარ გამოსვლებში ჩვენს წინააღმდეგ მონაწილეობას არ მიიღებს და წყნარად იქნება.

ფიცის აღთქმის დასამტკიცებლად მცხოვრებლებმა მოგვცეს ათი მძევალი“.

ოვანეს თუმანიანს

პოლიტიკამ მოსისხლე ხმალს მიანდო საქართველოს და სომხეთის ბედის გადაწყვეტა,—მანამდი დემოკრატიამ ამოსწურა ყველა საშვალება მორიგებისა—მაგრამ დემოკრატიულ მახვილის იქეთაც ლაპარაკობს პოეზია.

თქვენ ქართული საზოგადოება გიცნობთ, როგორც პოეტს და პატრიოტს. არავის არ აქვს მეტი უფლება ილაპარაკოს სომხეთის ერის სახელით როგორც თქვენ და არავისი ხმა არ იქნება ისეთი სამართლიანი და მაღალი, როგორც განათებული პოეტისა და მამულიშვილისა. თქვენ, როგორც პოეტმა მიიღეთ ეს უფლება შთაგონებული ლექსებით და როგორც პატრიოტმა, როცა შვიდი შვილი დალოცეთ ოსმალეთის ბრძოლის ველზე, რომელთაგანაც ერთი ორი კვირის წინ მოიტანეს მკვდარი ტფილისში. თქვენ გჯეროდათ მაშინ ომის აზრი, და იცოდით, რომ ყოველ ომისგან სიმართლე და კულტურა უნდა იყოს გამარჯვებული.

მაგრამ ჯერ კიდევ არ დამცხრალიყო ომი ოსმალეთთან და ჯერ კიდევ [illegible]ულებული შვილი არ გამოგიტირიათ, [illegible] ახალი ომი დაიწყო, ეხლა ქართველებთან. ჩვენ გვჯერა, რომ არ იქნება სხვა სომეხი, [illegible] შეაწუხებდეს ეს ომი, ისე როგორც თქვენ.

გარდა იმისა, რომ თქვენში ლაპარაკობს კეთილშობილება პოეტის, თქვენ პირველათ დასდეთ მსჯავრი კავკასიის მომავალს.

ეს იყო თქვენი დაფასება რევოლიუციის, სადაც თქვენ ამტკიცებდით, რომ საქართველო კავკასიის საფრანგეთია, გულისხმობდით, რა საფრანგეთის სახით რევოლიუციის პატოსს და კეთილშობილების პოეზიას.

რამდენიმე დღის წინ, სანამ ომი დაიწყებოდა, თქვენვე დასწერეთ პიველათ შემარიგებელი სიტყვა საქართველოს საზღვრებზე

— და საქართველოზე.

მხოლოთ პოეტს აქვს ნამდვილ გრძნობა ეროვნული ღირსების და ამიტომაც მხოლოდ თქვენ უნდა გეთქვათ ეს სიტყვა;

ეხლაც, როცა ფრონტზე სწარმოეს ომი—და მაკედონიის აჩრდილით აშენებს მომავალს, და შეუძლებელია მიკერძოებლად ლაპარაკი—თქვენ მაინც გამოიჩენთ ამ გამბედაობას და იტყვთ ჩვეულ სიმართლეს.

საქართველომ საუკუნოების განმავლობაში დაამტკიცა ავისი კეთილშობილება და შეუწყვ ელი ტრაციით გადმოსცა თავის მონობაშც სხვა ერის პატივით მოპ რობა, [illegible] იგი დევნილია და შევიწროებული. საქართველოს დემოკრატიის მეთაურებიც შეაბერდენ ინტერნაციონალის სიწმინდესა და დღესაც თავს იმარჯლებს ქართული დემოკრატია მხოლოდ თვით დაცვის ომით.

მაგრამ ესეც რომ გამოიცვალოს და ეკლესიებშიც გაისმას წყევლა—ქართული პოეზია თავის თავის დაცვა მაღლა იქნება. და ეროვნული ღირების შეგნებით დამნაშავეთა საქმესარ გაურევს ერის მარადიულ სიწმინდეს.

დასამოწმებლად იმისა, რომ კეთილშობილება ყოველთვის უნდა დაფასდეს—არის თქვენთან საუბრების, თქვენგან დაწერილის გახსენება.

მე და ის ქართველი პოეტები, რომელთაც თქვენ იცნობთ—თქვენ პატივისცემაში შეერთული—გეფიქროთ, რომ მოიკვეთება ომის დამნიებელი ხელი, სომხეთის ერსაც ასცდება ადსფერის გზა და თქვენი და თქვენისთანა პატიოსან პატრიოტებით გზაგანათებული დაემკვიდრება თავის მშვიდობიან საზღვრებში.

ტიციან ტაბიძე.

მსოფლიო კონფერენციისთვის

მე რომ ვამხილებდი გრენს, აბაზას და სხვა და სხვა მოსყიდულ და არამოსყიდულ სწავლულებს რომ ვამტკიცებდი, ესა და ეს კაცები არა სათანადოთ აშუქებენ-თქო საქართველო-სომხეთის წარსულს, შეცდომაში შეჰყავთ ორივე ერის საზოგადოება მათ მიწა-წყლის და მთელის კულტურის შესახებ, აზვიადებენ, როდესაც ამბობენ, მტკვარი, ჭოროხი და ალაზანი ვითომ ყოფილიყვნენ სომხეთის მდინარეები, ხოლო დარიალი სომხეთში შესასვლელი კარები, ვიმეორებ, ამას რომ ვააშკარავებდი და მიდგომილებით მწერლებს ვამხილებდი, ხოლო თვით საზოგადოებასაც ვაფრთხილებდი, რა ვნება შეეძლო მიეყენებინა ერთისა და მეორე ერისთვის ამისთანა ცალმხრივ მწერლობას, მაშინ ყველანი სდუმდნენ, ან-და ჩემ წინააღმდეგვე ილაშქრებდნენ, ზოგი კიდეც მლანძღავდა, როგორ გაბედეო, რომ ჩვენს საჩინო მეცნიერებს ეკამათებიო, ამხილებო, ზოგნი-კი ჩემს შეკითხვაზე: „რატომ ხმას არ იღებთ?“ მეუბნებოდნენ: „ჩვენ სპეციალისტები არა ვართო.“ სწორეთ ამისთანაების საგულისხმოდ ჩემს ერთ-ერთ საპოლემიკო წერილში ჩავურთე ფრაზა: „ქართლის კამეჩებმაც-კი იციან, რომ მტკვარი საქართველოს მდინარეა და არა სომხეთისა. როგორც [illegible]სწერენ აბაზა და მისნი მიმყოლნი მეთქი“. მე დარწმუნებული ვარ, თუ ფხიზლად ყოფილიყო ქართველი საზოგადოება, თუ დროით ქართველ სახელოვან მეცნიერებს საჯაროთ დაემტკიცებინათ უმართლობა ზემორე ხსენებულ მწერლების ნაშრომისა, ძალიან შესაძლებელია, [illegible] დღეს უფრო მომზადებული შეხვედროდით სომხეთ-საქართველოს ომს და თვით ომსაც სხვა ხასიათი მეღო.

ხსენებულ დარგის „მეცნიერებმა“ სომხებს გაუთქვიფეს თავში ცრუ აზრები მათ ცხრა ასის წლის წინ მოსპობილ სამეფოს სიფართოვისა, ვითომ მათ უალმატებულეს კულტურის გავლენისა ქართულ კულტურაზე, ჩვენებურ მწერლების სიჩუმემ, მეორეს მხრივ, უფრორე დაარწმუნა მეზობელი ხალხი მათ შესახებ ნაამბობი ვითომ სიმართლეში, და აგერ ახლა გამოდიან და მოითხოვენ „თავისას“, „ქართლის გარეშე მდებარე მიწებს“. ჯერ ისევ ჩემი კარგი მეგობარი ა. ა. ქალ., აწ უკვე ვასვენებული, დარწმუ[illegible]ნებით მეუბნებოდ[illegible] [illegible] ოდესმ[illegible] [illegible]ვისუფლება გველირსა სომხებსა და ქართველებს, მტკვარი იქნებაო სომხეთ-საქართველოს განუყოფელ მიჯნად. ორიოდე დღის წინად ერთი სომეხი მიმტკიცებდა, რომ ლორე, ალავერდი და მიდამო უნდა დაეთმოსო სომხეთს. ჩემს შეკითხვაზე: კაცო, ეგ ალავერდის მადანი ხომ ერეკლემ აღმოაჩინა და გამართა, მანდ რაღა ხელი აქვს-თქო სომხეთს, მან ხმა აღარ ამოიღო. მქონდა საუბარი სომხის სხვა მეცნიერთანაც, რომელიც, იმოწმებდა რა ცნობილ პროფესორს, ამტკიცებდა, კლარჯეთში ქართველები რომ მივიდნენ მერვე საუკუნეში, იქ დახვდათ სომხური მოსახლეობა და იმათივე აყვავებული მონასტრული ცხოვრება. ჩემი განმარტება, რომ მეექვსე საუკუნეში საქართველოში დაწესდა ცამეტი მონასტერი ასურეთით მოსულ მამებისაგან და შიო მღვიმელის მოწაფე მიქელი რომ წავიდა კლარჯეთში, იქ ოპიზის მონასტერი უკვე არსებობდა-თქო, ჭკუაში არ დაუჯდა და ისევ იმეორებდა ხსენებულ პროფესორის ნაწერებიდამ გაზეპირებულ სიტყვებს.

ყველა ამას მე ვიგონებ და ვწერ არა ვისიმე საკამათოდ, არამედ იმისთვის, რომ ახლა მაინც, როდესაც ჩვენისავე დაუდევრობით მიწებს გვედავებიან, ვიცოდეთ, რა საბუთები იქნებიან წამოყენებულნი მომავალ მსოფლიო კონფერენციაზე და ჩვენც დავეზადოთ ჩვენის საბუთებით.

ვფიქრობ, ძალიან კარგი იქნება, ეს საბუთები მთავრობამ ეხლავე შეიმუშაოს პროფეს. ჯავახიშვილის მოთავეობით, და არა თუ მარტო ეს ისტორიული საბუთები, არამედ ყოველი დანაშთენებიც და აქვე, საქართველოშივე, გამორკვეულ დირეკტივებით გავისტუდიროთ, ევროპას ჩვენი დელეგატები. თუ მართალი ყოფილ[illegible] თქმულობა: „შვიდჯერ გაზომე და ერთხელ გამოსჭერ“, ესეთი გაზომა საჭირო[illegible] სწორეთ დღეს.

მ. ჯანაშვილი.

ქრონიკა

◆ სავაჭრო საქონელი გერმანიიდან. ამ დღეებში თბილისის სხ. და სხ. სავაჭრო ფირმები გერმანვაში თავიანთ წარმომადგენლებს გზავნიან საგალანტერიო საქონლის შესაძენად.

◆ ინგლისის მისიის მგზავრობა. გზათა სამინისტრო გარეშე საქმეთა [illegible]ოს ეეკითხა, ინგლისელების მისიის რკინის გზაზე ბილეთების ფასი ამხედრო ტარიფით გადაახდევინონ თუ ჩვეულებრივი ტარიფით.

◆ სახალხო მასწავლებელთა ყრილობა. ᲐᲘ ანვრისათვის სახალხო მასწავლებელთა კავშირის გამგეობა თბილისის გუბერნიის სახალხო მასწავლებელთა დელეგატთა ყრილობას იწვევს.

◆ ნავთეულობა. საქართველოს მთავრობამ ᲐᲘ დღეებში ხელშეკრულება დასდო აფრბეიჯანის მ[illegible]რობასთან საქართველოსთვის ნავთეულ[illegible]ბის შეძენისათვის. ხელშეკრულებას ბა[illegible]ში საქართველოს დიპლ[illegible]ტიურმა წარმომადგენელმ ქარცივაძე[illegible] ხელი მოაწერა.

◆ საქართველოდან წასული გერმანელი ჯარები. გემი „ვარნა“ ფოთში დარჩა, გერმანიის სხვა ტრანსპორტები ნიკოლაევში, სევასტოპოლში და ოდესაში დგანან. გემები უკრაინით ვერ წავლენ ვინაიდან უკრაინაში სამოქალაქო ომი მძვინვარებს. შუამდგომლობაა აღძრული რათა ჯარები გერმანიაში ხმელთა შუა ზღვით გავიდენ.

◆ ასურელთა დელეგაცია. კავკასიის ასურელთა ეროვნული საბჭო პა[illegible]ზში ჭბავნის დელეგაციის [illegible] აბრამის თავმჯდომარეობით. დელეგაციის მიზანია მოლაპარაკება გამართოს [illegible] სახელმწიფოთა წინაშე, ასურეთის სახელმწიფოს [illegible] [illegible] მიწა-წყალზე. [illegible] და სახელმწიფო [illegible] [illegible] ალბადებს, რომ [illegible] [illegible] სხვა და სხვა სახელმწიფო ან საზოგადო დაწესებულებებში [illegible] [illegible] გადასახადი შეუძლიათ [illegible] ᲐᲘ ᲐᲘ ᲐᲘ ᲐᲘ [illegible] ᲐᲘ [illegible] [illegible] [illegible]

ბრძოლის ასპარეზი

სოსო გერელაშვილი

(ნეკროლოგი)

სომხებთან უსწორო ბრძოლაში გმირულად დაიღუპა სტ. სოსო ბერელაშვილი. განსვენებული სოსო ჩვენ პარტიულ ახალგაზრდობაში მუდამ ირჩეოდა. სიცოცხლე, ჯანსაღობა და მაღალი სული—იყო სოსოს თვისებანი. ჯერ კიდევ მაშინ, როცა ჯარი არა გვყვანდა და ეროვნული სიმდიდრე იღუპებოდა, სოსო სხვა ჩვენ ახალგაზრდობასთან ერთად რეგულიარულ ჯარში ჩაწერა.—და ეხლაც, ამ ომის დროს, მოხალისედ წავიდა ბრძოლის ველზე.

ის მხნეობითა და ჯაბუკური გატაცებით აკეთებდა რასაც ჩვენი პარტიის ახალგაზრდობა თუ უფროს ამხანაგობა მოითხოვდა. სწორედ ამიტომ იყო, რომ ახალგაზრდათა მეორე კონფერენციამ იგი მთავარი კომიტეტის კანდიდატად და შემდეგ წევრად ამოირჩია. და თავისი სიცოცხლის უკანასკნელ დღეებამდე იგი არ ისვენებდა, ოღონდ საქართველოს შეჰმატებოდა რამე...

აი, ასეთი ძვირფასი ახალგაზრდა დაჰკარგა ჩვენმა პარტიამ და კერძოდ პარტიულმა ახალგაზრდობამ; ასეთი საჭირო ჯაბუკი მოგვისპო უმადურმა მტერმა და სწორედ ესეც უნდა იყვეს მიზეზი იმისა, რომ ჩვენმა ახალგაზრდობამ უფრო ძლიერის ჟინით გასწიონ სამშობლოს დასაცავად.

მიხ. ხერხეულიძე.

გერმანიის დელეგაციის ცნობები

[illegible] ბერლინიდან მიღებულია [illegible] ლებითი ცნობები ბერლინში 24 [illegible] ტეზობისთვის შეტაკების შესახებ. მეზღვაურებს დაუჭერიათ საიმპერატორო სასახლე და შიგ გამაგრებულ[illegible]ყვნენ. თავლაში რომელსაც 4-ჯერ ეს[illegible]ალეს ბარბაზანი, მეზღვაურებს 80 კაცი მოუკლეს და სასახლიდან განდევნეს, ბრძოლა 25 და 26 ქრისტეშობისთვეს გაგრძელდა, რასაც შედეგად შეთანხმება მოჰყვა. პრესსა და საზოგადოება მოითხოვს რეპრესიებსა და ენერგიულ ზომების მიღებას ბოლშევიკების წინააღმდეგ.

სომეხ მოხალეთა დათხოვნა

სომხეთსა და საქართველოს შორის სამხედრო მოქმედების დაწყების გამო ზოგიერთი დაწესებულებიდან საბასუხისმგებლო თანამდებობის სომეხი მოხელეები დაითხოვეს, და რომ ასევე არ მოპყრობოდენ დაბალ ხარისხის მოხელეებს და მუშებს, შრომის მინისტრის ამბ. ერაძემ სახელმწიფო და კერძო დაწესებულებების უფროსებს ცირკულიარები დაუგზავნა, რომლითაც წინადადებას აძლევს სომეხ მოხელეთა და მუშების დათხოვნას არ [illegible] მასიური ხასიათი, რადგან [illegible] ერთი ნაწილი ქართველ ამ[illegible]ნაგებთან ერთად მონაწილეობას [illegible]ებს, საქართველოს დამოუკიდებლობის განმტკიცებაში და ეწინააღმდეგება სომხეთის მთავრობის აგრესიულ პოლიტიკას. შრომის მინისტრის ამხანაგის განკარგულებით [illegible] სიფრთხილით უნდა მოეკიდნ[illegible]ბის დათხოვნას და დათხოვნა [illegible]ეთ[illegible]ვის შრომის სამინისტროს [illegible]ბმობით უნდა მოხდეს. ეს განკარგულება დაამტკიცა აგრეთვე მთავრობის მეთაურმა.

განკარგულება

ქ. თბილისისა, ტ. თბილისის, გორის და თელავის მაზრების გენერალ-გუბერნატორისა

1

ამით ვაცხადებ, რომ ახალწელიწადამეს ქუჩაში მოძრაობა ნებადართულია მხოლოდ ღამის 2 საათამდე, ხოლო ვისაც შემდეგ შეამჩნევენ ქუჩაში დააპატიმრებენ. დამნაშავენი როგორც დამრღვევნი ჩემს მიერ გამოცემულ სავალდებულო დადგენილებისა სასტიკად დაისჯებიან.

2.

ჩვეულებრივი თოფის სროლა ამ ღამეს, ქალაქის სამხედრო წესების გამო დაუშვებელია. დამნაშავენი დასჯილი იქნებიან წლისა და ნახევრის დაპატიმრებით ან და ათი-ათასი მანეთის ჯარიმით.

3.

იმედი მაქვს, რომ თბილისის მოქალაქენი სათანადო შეგნებას გამოიჩენენ და წესრიგს არ დაარღვევენ.

გენერალ-გუბერნატორი

შ. მაღლაკელიძე.

დეპეშები

(საქ. დეპ. სააგენტო)

გერმანული პრესა. 29 ქრისტ.

გერმანელ-პოლონელთა შეტაკება.

პოზნანში, პარასკევს, 27 ქრისტეშ., შუადღისას, გერმანელებსა და პოლონელებს შორის შეტაკება მოხდა, რომელმაც [illegible] ცნობები ჯერ არ მოსულა.

ნეიტრალი სახელმწიფოები საზავო კონფერენციაზე.

უკანასკნელ ცნობების თანახმად, ნეიტრალ სახელმწიფოთ არ დაუშვებენ საზავო კონფერენციაზე. მათ უარყოფით ექცევიან, რადგან მოთხოვნილებანი წამოაყენეს მებრძოლ სახელმწიფოების მიმართ, მაგრამ ნეიტრალურ სახელმწიფოთ ნება დართეს მონაწილეობა მიიღონ ხალხთა ლიგის საკითხის გარჩევის დროს, რომელიც ზავის ხელშეკრულების შემდეგ იქმნება განხილული.

ბელგიაში.

ბელგიელ ჯარისკაცთა ერთი ნაზმი ამ ჟამად ანტვერპენში მიემგზავრება იქ მყოფ გერმანულ წყალ-ქვეშა ნავის მისაღებად. ეს ნავები საფუძვლად დაედება ბელგიის ახალ სამხედრო ფლოტის შექმნას.

როგორც სჩანს, ყალბი წარმოდგენა შექმნილა ბელგიაში კერძო ტ. საზოგა[illegible]ქონების განადგურების შესახებ. [illegible] ადგილობრივ სარეგისტრა[illegible] 1914 წ. შემოდგომაზე [illegible] ტორიაზე განადგურებულია 374[illegible] შენობა. დასავლეთ ფლანდრიაში [illegible] ნიუპორტიდან იპრამდე განადგურებულია 4 წლის განუწყვეტელ ბრძოლის განმავლობაში. ჩვენი არტილერია იძულებული გახდა გამანადგურებელი სროლა აეტახა ლამაზ ქალაქ იპრისთვის, რომლის გადარჩენაც ჩვენ გვსურდა, მაგრამ მას შემდეგ, რაც ინგლისელებმა იგი დასაყრდნობ პუნქტად გადააქციეს ფლანდრიის ველზე (დამახინჯებულია) იზურის ხაზის აღმოსავლეთით განადგურება მხოლოდ ინგლისელების და ბელგიელთა საქმეა. დიქსმიუდე რომელიც სერიოზულათ დაზიანდა პირველ ბრძოლაშიდვე სრულიად გაანადგურა ინგლისის არტილერიამ და ფლანდრიის ბრძოლის ველის მთავარი ადგილები, როგორც მაგალითად მესინი, იტშხოოტე, ლანგემარკი, აოლკაპლი, ზონნერეკი და სხ. მოკავშირებმა ყუმბარებით გადაქციეს ათხრილ და განადგურებულ ველად, ასე, რომ ხშირად ვერ იცნობდით იმ ადგილს, სადაც ეკლესია იდგა.

ზემო შლეზვიგის მაღაროები

ოფიციალურ ცნობებით, ზემო შლეზვიგის ქვანახშირის რაიონში ისევ გამწვავდა მდგომარეობა. მუშაობა შეწყდა. მეფობს ანარქია და ბოლშევიზმი. 28 დეკემბერს გედვისგსვუშის, ლიუდვიგსლიუკის, კასტელენგოს, ბრანდენბურგის, ფრიდენ სგრუბეს და პრუსიის მაღაროების მუშები ისევ გაიფიცენ. როგორც იუწყებიან შლეზვიგის მაღაროების მუშებმა იერიშით აიღეს გამგეს ბინა, შეიპყრეს დირექტორი დრეშენი, ინსპექტორი დიუკი და ძალით წაიყვანეს სამიკიტნოში. იქ ისინი დასდვეს მაგიდაზე და სიკვდილის დამუქრებით მოსთხოვეს მათ მთავარ [illegible] [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ...

მეტი განცხოველებული სასოებით ეგებება იგი ახალს წელს. ამ ძველს წელში გამოიანასკვა საქართველოს თავისუფლების იდეა. მძიმე იყო საქართველოს თავისუფლების დაბადება, როგორც ყოველი მშობიარება. საქართველოში და გარეშე მყოფმა ძალებმა მოინდომეს ახლად შობილის დასახჩრობა და დახჩობა. იყო საფრთე სინანულო, მაგრამ გეშველა ღმერთმა. მოგვშორდა შინ მიმავალი რუსის ჯარი. თანდათან ჩაჭქრა ჩვენში ბოლშევიზმი, რომელსაც უცნაური სომხის სული ასდიოდა, თანდათან მინელდა უსაქმოდ დარჩენილ რუსის მოხელეთა მუქარაც. ამგვარად ახალგაზდა საქართველოს დაეტყო წელში გამართვა, მეტი წესიერება, მეტი საქმიანობა. მაგრამ აღმოსავლეთურმა ზღაპარმა კეთილის და ბოროტების შუა ბრძოლის შესახებ თავი იჩინა. ჩვენში საუკუნეებით დაგუბებულ ბოროტმა ზრახვამ ნახევარ წელიწადზე ეტია, რაც ჩვენდა შეუნიშნავად იწყო შუაგულ საქართველოშიაც მუხანათური საომარი მზადება, რომ არარატის რესპუბლიკასთან ერთად დაეცა ლახვარი ჩვენი არსებობისა და თავისუფლებისათვის. და აკი ძველი წლის ბოლოს სომხებმა ვერაგულად გამოგვიცხადა რში.

მაგრამ საქართველო ადგა როგორც ერთი კაცი. დღეს ყველა ქართველი იგი ერთსულოვნათ თავს იყრის ბრძოლის ველზე და სამშობლოს უდგება დარაჯად. საუბრისას, ძველად, ხშირათ გვესმოდა: „რუსებმა უკულმართ პოლიტიკის წყალობით, სომხებმა ვერაგობით და ჩვენშივე შეძენილი კაპიტალის წყალობით ქართველები გამოგვაღვიძესო“.

მართლაც სომხებმა უნებლიეთ დიდი სარგებლობა მოგვიტანეს;—გაგვაერთიანეს, მთელი საქართველო ერთსულოვანი გახადეს, საქართველოს სხვა მცხოვრებლებიც კი დაგვიკავშირეს. ჩვენ დღეს ყველანი ვფიქრობთ და ვგრძნობთ ისე, როგორც წინეთ ფიქრობდენ მხოლოდ ზეციური მადლით ცხებულნი. დღეს ყველანი, დიდი და პატარა დიდებული აკაკი და ილიასებურ ვფიქრობთ:

ჩემი მამული, საქართველო, დღეს გვიცოცხლდება!

ხალხი აზვირთდა, ხალხი აღსდგა, ხალხი ხმაურობს!.

ერთის ხლვიდახა ძეორემდგ ერთს ფიქრსა ფიქრობს,—და ეგ ფიქრია ჩვენი ქვეყნის თავისუფლება!

ამ გვარად, ძვირფასო ქართველო, დიდებული დღე გვიდგება. საქართველოს აღორძინება (რამდენი სიტკბოება არის ამ სიტყვაში)! შესაძლებელი ყოფილა და ეს აღორძინება ჩვენგანვე ყოფილა დამოკიდებული. ამის გამო სამუდამოთ უნდა მოვსპოთ ერთი-მეორეში მყული. უნდა შევერთდეთ ყველა კუთხის ქართველი ტომის ხალხი, გაანურჩეველათ სარწმუნოებისა, რწმენისა. ვიწამოთ საქართველო, როგორც საყვარელი ჩვენი სამშობლო და ერთ გოჯასაც ჩვენი მიწა-წყლისას ნუ დაუთმობთ სხვას.

ვიწამოთ, რომ ერთიანობაში, განათლებაში არის დიადი ძალა და ამ ძალას შეუძლიან მხოლოდ საქართველოს აღორძინება. მაშ გისურვებ, ქართველო, რომ ახალი წელი გახდეს დასაწყისი საქართველოს ბრწყინვალე მომავლისა. ამას ხომ გვავალებს უმანკო სული გმირულად დაღუპულ ჩვენი გმირებისა, რომელთა საფლავზე უნდა ავაგოთ ნათელი ტაძარი მათ სახსოვრად და სადიდებლად!

ე. ვაშაკიძე.

საპრეზიდიუმო დანესებულ. წარმომადგენლობისა კრება

კვირას 29 ქრისტეშობისთვეს სამეურნეო ბანკის დარბაზში შესდგა საქართველოს საკრედიტო დაწესებულებათა წარმომადგენლების კრება. კრებას დაესწრო თბილისის და პროვინციის ბანკებისა და წვრილ საკრედიტო ამხანაგობათა წარმომადგენელნი. თავმჯდომარემ პართენ გოთუამ მოახსენა კრებას, რომ ის მოწვეულია დროებითი ბიუროს მიერ ომის საჭიროებისათვის თანხის გამოსაღებად საქართველოს საკრედიტო დაწესებულებათა სახელით. კრებას დაესრო აგრეთვე ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრი გ. ჟურული ტ მისი ახლახანი კ. კანდელაკი.

კრებამ ერთხმად გადასწყვიტა განაწილება და გაწერა ყველა საკრედიტო დაწესებულებათა შორის 2—3 მილიონ მანეთისა და ამ თანხით 100 საწოლიანი საავადმყოფოსა და ორი სამკურნალო-საკვები პუნკტების მოწყობა. საავადმყოფო განზრახულია 6 თვით. ამას გარდა კრება გაეცნო საქართველოს პარლამენტის მიერ გამოცემულ კანონს შესახებ სახელმწიფოს 50 მილიონ ვალდებულებათა გამოცემისა. ყველა წარმომადგენლებმა გამოსთქვეს სრული იმედი, რომ ეს სახელმწიფოს სესხი ფრიად ადვილად გავრცელდება საზოგადოებაში, ვინაიდან ეს ვალდებულების ქაღალდები 5% სნრგებელს მისცემენ პატრონთ და ისეთივე ხმარება ექნებათ, როგორც ფულს. დასასრულ კრებამ შეავსო დროებითი ბიუროო ახალი წევრებით და დაავალა მათ კრების დადგენილების სასწრაფოდ სისრულეში მოყვანა.

ქართველ ქალებს მოწოდება.

მოხდა რაც არ უნდა მომხდარიყო: სომეხმა იშიშვლა ქართველზე ხმალი! ერმა, რომლის დიდი ნაწილი ჩვენმა სამშობლომ მზრუნველობით შეიხიზნა, დღეს მისი მიდამოები ძვირფას შვილთა სისხლით შეღება.

ასი წელიწადი მოსთქვამდა ქართველი ქალი თავის ბედზე. დასტიროდა დამონებულ სამშობლოს და დღეს, განთავისუფლების ცისკარზე, ზართა საზეიმო წკრიალის ნაცვლად, ზარბაზანთა საზარელი გრიალი შემოგვაგებეს! სალიტანიოთ განმზადებული ჩვენი შვილნი ცივ საბარესთვის შეგვისუდრეს!

არას დროს არ დაივიწყებს ამას ქართველი ქალი, არას დროს არ აპატიებს მტერს ამ გმირთა უდროოდ დაღუპვას, დაღუპვას იმ დროს, როდესაც ასეთი ტკბილი იყო მათთვის სიცოცხლე, როდესაც ასე საჭირონი იყვნეს სამშობლოსთვის!

და სუსტი ფიზიკურად, ცეცხლ-მოდებულ გულზე მოზღვავებული მწარე გრძნობებით, მთელი თვისის არსებით შეჩვენებას წარუგზავნის ქართველი ქალი მთ, ვინც ასე უმადურად, ასე ვერაგულად მოუსპო მათ ეს ძვირფასი სიცოცხლე!

ქართველ ქალს ბევრჯერ განუცდია ნაღვლიანი თანაგრძნობა, მიმართული სომხის ქალაქისადმი, როდესაც ის თავის შვილთ დასტიროდა, სომეხთათართა უსაშინელეს ხოცვა-ჟლეტაში. მაგრამ რით გადაუხადა მან ქართველ ქალს ასეთი გოდოლია? იმით, რომ თვისი, ქართველთან შეძენილი შვილიც კი საქართველოს მოსისხლე მტრათ გამოუზარდა?

ქართველ ერს არას დროს არ განუცდია მეორე ერისადმი გრძნობა სიძულვილისა, პირ იქით, საარაკოთ ყოფილა ის დამთმობი და შემგუებელი. მაგრამ ეს სიძულვილი ცხრა ქრისტეშობისთვიდან კი ჩაისახა ერის გულში და იმ დღიდან სულ სხვა ფსიხიკით იშვებიან საქართველოს შვილნი! და მით უარესი მათთვის, ვინც ასე ბილწად გასთელა და შეჭლახა ერის უკეთილშობილესი გრძნობანი!

მაგრამ მტერი კარს მოგვდგომია! მას ჰსურს საქართველოს სული—თბილისიც კი მოგვტაცოს! მტრობა ამაზედ შორს ველარ წავა, ვინაიდგან კაცს სულის იქით აღარა დარჩენიარა! ამას უნდა საკადრისი პასუხი და აკი ჩვენი სიამაყე შვილნი, ჩვენი არწივნი შემოსეულ მტერს მედგრად ებრძვიან! რაღა დაგვრჩენია ჩვენ, მათ მშობელთ, დებს, ცოლებს? დაუღალავი, შეუსვენებელი მუშაობა მეომართათვის!

ქართველო ქალნო?

აღსდექით, შემოკრებით ერთის ზრუნვით და ერთის ზრახვით ქალთა ორგანიზაციათა იმ კავშირის გარშემო, წითელი ჯვრის დროშის ქვეშ დღეს რომ ჩვენი ძვირფასის მეომრებისთვის მუშაობს!

შეიტანეთ თქვენი წვლილი, თუ სამსახურით, თუ ფულით, ტანსაცმელით; სანოვაგით, რითიც კი ვის რა შეგიძლიანთ. იცოდნეს იქ, იმ აუტანელ გაჭირვებაში ჩვენმა გმირებმა, რომ ჩვენს წმიდა ცრემლებთან ერთად მათთვის, ჩვენს ლოცვა-კურთხევასთან ერთად, მთელი ჩვენი არსებითაც მათთვის ვზრუნავთ და ვმუშაობთ! ეს გაამხნევებს მათ, შეჰმატებს ძალას და ეს იქნება მტერზე გამარჯვების საუკეთესო საწინდარი!

მგბრძოლთ—გამხნევება!

დაჭრილთ—სათუთი მოვლა!

თავდადებულთ კი—თაყვანის ცემა და სამარეს ღირსეულად მიბარება!

ასე გვავალებენ წარსულის დიდებულ დედათა აჩრდილნი; ამასვე გვავალებს ჩვენი ერის თავმოყვარეობის დაცვისა, სამშობლოსათვის თავდადების უზენაესი გრძნობანი!

ქალთა ორგანიზაციათა კავშირი.

ქართული ტეხნიკ. საზ. ომის შესახებ

ქართულ ტეხნიკურ საზოგადოებამ საგანგებო კრებაზე განიხილა საკითხი სამშობლოს თანამედროვე მდგომარეობის შესახებ.

ტეხნიკური საზოგადოება აკადემიური და სამეცნიერო დაწესებულებაა; მისი უმთავრესი მიზანია საქართველოს გამოკვლევა და შესწავლა, მისი ტეხნიკური დაწინაურების და მრეწველობის შექმნის და აყვავების საქმეში თავისი წვლილის შეტანა. როგორც ასეთი დაწესებულება, ის სდგას პარტიის და პოლიტიკის გარეშე... მაგრამ იმ დროს, როდესაც მტერი სამშობლოს თავს ესხმის, ცეცხლით და მახვილით ფიქრობს მის მიწასთან გასწორებას, შეუძლებელია საქართველოს მოქალაქემ გულგრილობა გამოიჩინოს და ბოროტი მტრის ალაგმვის საქმეში მხურვალე მონაწილეობა არ მიიღოს.

მიიღო რა ეს მხედველობაში საზოგადო კრებამ დაადგინა:

1) სრული ძალ-ღონით დაეხმაროს სახელმწიფოს ომის წარმოებაში;

2) გამოცხადდეს წევრთა სავალდებულოდ პირველ მოთხოვნილებისთანავე ომში წასვლა;

3) გადაეცეს საზოგადოების წევრთა სია სამხედრო-სატეხნიკო და ბინის სექციის თავმჯდომარეებს, აგრეთვე სახალხო გვარდიის შტაბ., რათა მათ შეძლება ჰქონდეთ საჭიროებისამებრ გამოითხოვონ ინჟენერ-ტეხნიკოსები მათი სპეციალურ ცოდნისა და პრაქტიკის მიხედვით.

ინჟენერთა და ტეხნიკოსთა სიები ზემოდასახელებულ დაწესებულებებს უკვე გადაეცა.

ტეხნიკური საზოგადოების მდივანი

ინჟ. ვ. კაკაბაძე.

კორესპონდენცია

კახეთი

დღევანდელი კახეთი რაინდულ საქართველოს გვაგონებს.

ვინ წარმოიდგენდა, რომ ჩვენი გლეხკაცობა თავის მკერდს ისევე მიუშვერდა მტერს სამშობლოს დასაცავად, როგორც მისი სახელიანი წინაპრები! მუდამ გულს გვიტეხდა მისი ბოლო ხნის დაბრუნება და ნების გატეხა, დღეს მთელი საქართველოა ფეხზედ. კახეთი მუდამ ფხიზელი იყო მტრის შემუსრისას და ახლაც აშალეს დროშები მისმა ვაჟკაცებმა! ადგა ხალხი, ადგა სოფელი! თელავს ხომ კაცი ველარ იცნობს! დღე და ღამე ზვავად მიექანება ხალხი დროშებით და სიმღერით. ქუჩები გატენილია ახალ გაზდობით, რომელთაც მოუთმენლობა ეტყობათ, მის გამთ, რომ აქ უხდეთ რამდენიმე დღის ცდა რადგანაც სამხედრო უწყება დროიანად ვერ ასწრებს დროზე მათ გასტუმრებას. ეინც კანონის ძალით ვერ მიდის დიდი მუდარით მიმართავენ პარტიზანული რაზმის უფროსებს ჭავჭავაძეს და ჩილოყაშვილს, რომ ისინიც მიიღონ რაზმში. საინტერესო ცნობა გადმომცა ექ. ვ. ჯ.—ძემ: როდესაც ვამოწმებთ ახალგაზდას რომელიც რაიმე მიზეზით შეუძლებელია მივიღოთ ჯარში, საშინლად ჰელდებიან, აღარ გვეშინჯინებიან და ამხანაგებს მისდევენო!“

აუწერელია ბაყურებლის აღტაცება, როდესაც უყურებს ალაზნის გალმა სოფლების ახალ-გაზდობას; როდესაც დროშებით და სიმღერით მოდიან ფიცხად!.. არც ხაში შესულები ჩამორჩენ ახალ-გაზდობას და იარაღით ხელში მოადგნენ თელავს. ადმინისტრაციამ მათ ჩააბარა ციხე-ხაზინის ყარაულობა და [illegible]ის დაცვა, მაგრამ ამ საბედისწერო დროს თელავის ხაზინა, ტელეგრაფი და კომისარიატის საიდუმლო მიწერ-მოწერა სომხების ხელშია, განა ეს შეჰფერის ჩვენს ვაჟკაცობას და სახელს, განა ეს მოსათმენია ამ დროში?

ვ. ყიფიანი

თეატრი და მუსიკა

სტუდიის წარმოდგენა. ხვალ, ხუთშაბათს, ქართული სტუდიის მიერ ქართველ მეომართა საჩუქრებისათვის, არტისტ. საზოგად. თეატრში წარმოდგენილი იქნება სუმბათაშვილის „ღალატი“. დასაწყისი აუცილებლად 7 საათზე.

ამიერ-კავკასიის
ბანკი

ამით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ

1) პროვინციის ზოგიერთ აგენტების თხოვნის თანახმად შეორე გამოცემის აქციებზე ხელის მოწერა გაგრძელებულია 1918 წლის 31 ქრისტეშობისთვემდე.

2) ორივე გამოცემის აქციები დამზადებულია კიდეც და დარიგდება თბილისში ამიერ-კავკასიის ბანკში და ქუთაისში საურთიერთო ნდობის საზოგადოებაში: ა) პირველი გამოცემის აქციების მისაღებად საჭიროა დროებით მოწმობის წარდგენა და ბ) მეორე გამოცემის აქციები, მიეცემათ ძველ აქციონერებს თანახმად ძირითად განაწილებისა (პირველი გამოცემის თითო აქციაზე თითო ახალი).

3) მეორე გამოცემის აქციები, თანახმად დამატებით განაწილებისა, მიეცემათ აქციონერებს 1919 წლის იანვარში იმავე ბანკებში.

4) იმ აქციონერმა, რომელმაც დროებითი მოწმობა დაჰკარგა, განცხადება უნდა შეიტანოს ამიერ-კავკასიის ბანკში დაკარგვის შესახებ, აღნიშნოს დროებით მოწმობის ნომრები და განცხადების დაბეჭდვის ხარჯების დასაფარავად წარადგინოს 25 მანეთი; ასეთ პირებს აქციები მიეცემათ ორი კვირის შემდეგ დღიდან განცხადების დაბეჭდვისა. 6—3

მოწოდება

საქართველოს მოქალაქეთ.

საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის მთავრობის სამშობლოს კეთილდღეობისთვის ნაყოფიერ მუშაობას მუხანათურად შეუშალა ხელი არარატის მთავრობამ. იმ დროს როცა ქვეყანა სამშვიდობო კონფერენციისთვის ემზადება და ზავს შეჰნატრის, საქართველოს ომის წარმოება უნდება უმადურ სომხის ხალხთან.

რადგან ჯარის გამოკვების საქმე გაზაფხულზედ და ზაფხულში ყოფილ ანარქიის გამო ისედაც გაჭირვებულ მდგომარეობაში იმყოფებოდა, ეხლა, როცა მტერი თბილისში შემოსვლას ჭლამობს და მის უკუსაქცევად საჭიროა ჯარის რიცხვის ერთი ასად გადიდება, მთავრობას ეჭირვება ხალხის დახმარება, რომ მებრძოლთ სურსათ-სანოვაგე არ მოაკლდეს. საადმინისტრაციო განყოფილება ბრძანებისამებრ რესპუბლიკის სამხედრო მინისტრისა აუწყებს ამას რესპუბლიკის მცხოვრებლებს, იმედი აქვს, რომ ყოველი მაძღარი შვილი აღმოუჩენს დახმარებას სურსათ-სანოვაგის მოწოდებით ომის ასპარეზზე მებრძოლ თავისავე შვილებს. დაე თვითოეულმა სოფლის საზოგადოებამ იკისროს ხორბლის, ქერის, პურის, ლობიოს, მუხუდოს, თივის და ბზის შეგროვება მეომართა საჭიროებისთვის, მოუყაროს ერთად თავი ამ გზით მოგროვილ სურსათ-სანოვაგეს და ვიდრე მას საქართველოს რკინის გზის რომელიმე სადგურზედ ჩამოიტანდეს, აცნობოს სამხედრო სამინისტროს საადმინისტრაციო განყოფილებას დეპეშით სადგურის სახელი, სურსათის რაოდენობა და დრო მისი სადგურზედ მიტანისა. მისამართი: თბილისი საადმინისტრაციო განყოფილება.

საადმინისტრაციო განკარგულება დაუყოვნებლივ გაგზავნის ნაჩვენებ დროსთვის თავის წარმომადგენელს, რომელიც მითვლის წონით ყოველგვარ სურსათს და ნაღდათ გაუსწორდება საზოგადოებას შემდეგი ანგარიშით: ყოველ ფუთ ხორბალში მისცემს 100 მან., ქერში 80 მან., სიმინდში თბილისის გუბერნიაში 40 მან., ქუთაისის გუბერნიაში 30 მან., ლობიოში თბილისის გუბერნიაში 45 მან., ქუთაისის გუბერნიაში 35 მან., მუხუდოში 45 მან., თივა დაქაჩული 15 მან., ბზე 10 მან. ტომრები დაუბრუნდებათ პატრონთ, ან გადაეცვლებათ სახაზინო ტომრებზე.

თქმა არ უნდა, რომ ჩვენი გამარჯვება და მტრის დამარცხება ჩვენზედვე არის დამოკიდებული და ერთი უმთავრესი საშუალება გამარჯვებისა ჯარის სურსათის საქმის მკვიდრ ნიადაგზე დაყენება არის.

მაშ დაუზარებლივ შეუდექით საქმეს საქართველოს მოქალაქენო და ხელი შეუწყეთ საკუთარ შვილების პურით უზრუნველ-ყოფას და დამლუპველ ომის მალე გათავებას.

საადმინისტრაციო განყოფილების უფროსი.
ლენერალ-მაიორი ყ ი ფ შ ი ძ ე.

ვ ა ვ ა ნ ა ერეკლეს ეროვნული ბიბლიოთეკა

ვოსკრესენსკაიას ჯგუფი

სიმწიფის მოწმობაზე, გიმნაზიის 5, 6, 7 და 8-ვე კლასებში შესასელელად; აგრეთვე აფთიაქის შეგირდის მოწმობაზე სრული გარანტიით. სწავლა ყველა საგნებში სწარმოებს ქართულ ენაზე დახელოვნებულ და ამოკლებულ ქართველ მასწავლებელთაგან. ფასი ყველასათვის ხელმისაწვდომია. მისამართი: მიხეილის ქუჩა № 25, შესავალი ალექსის ქუჩიდან № 5. 2—1995—1

საავალდებულო დადგენილება

გენერალ-გუბერნატორისა საქართველოს ყველა რაკინის გზათა, ქალაქ ფოთისა და ფოთის ნავთსადგურისა მათი მიდამოებით.

გამოცემულია გუბერნიათა საერთო დაწესებულებათა მე-23 მუხლის მე-19 დამატების ძალით (ტომი 1 კან. კრებ. 1892 წ.).

1. აღკრძალულია ყოველივე მოძრაობა ქუჩაში ქ. ფოთში 11 საათის შემდეგ დილის 5 საათამდე, და ნავთსადგურში საღამოს 8 საათიდან დილის 5 საათამდე.

2. აღკრძალულია ღვინით და ყოველ გვარ მაგარ სასმელებით ვაჭრობა და მათი სმა.

3. ყველა ღვინის სავაჭრო სარდაფებში, რესტორანებსა და საზოგადო საკრებულოში ღვინით ვაჭრობა აღკრძალულია და უნდა იქნეს დაბეჭდილი როგორც ღვინო ისე ყოველ-გვარ მაგარი სასმელები.

4. ყველა გასართობი და სამხიარულო დაწესებულებანი და აგრეთვე ყოველგვარი დუქნები უნდა დაიკეტოს არა უგვიანეს 10 საათისა; სავაჭრო დუქნები და სხვა დაწესებულებანი კი არა უგვიანეს 7 საათისა.

5. სასტიკად აღკრძალულია თოფ-იარაღიდგან სროლა.

6. სასტიკად აღკრძალულია საღენერალ-გუბერნატოროს მიდამოებში და ქუჩებში მთვრალის გამოსვლა.

დამნაშავენი ამ სავალდებულო დადგენილების დარღვევისათვის დაისჯებიან სამი თვის ციხით ან და სამი ათას მანეთამდე ჯარიმით.

გენერალ-გუბერნატორი გენერალ-მაიორი ყარალაშვილი.

კანცელარიის მმართველი ბ. ჩუბინიძე.

24 ქრისტეშობისთვე 1918 წ. 1—91—1

გამოვიდა და იყიდება

ილია აბაზაძის წიგნი მრეწველობის განვითარების საკითხი ჩვენში

2—1994—1

ქართველ ვაჭარნო და მრეწველნო!

თქვენი სამშობლო განსაცდელშია. უდიდესი ხიფათი მოელის თქვენს ერს, თქვენს მამულს, თქვენს თავსა და ოჯახს. ყველა ქართველი ვაჭარი და მრეწველი მოვალეა ყველაფერით დაეხმაროს მთავრობას ომის საქმეში და თავისი ვალი მოიხადოს წინაშე სამშობლოსი.

თბილისის ქართველ ვაჭარ-მრეწველთა ყრილობამ იმსჯელა ამის შესახებ და დაადგინა: 1) შეგროვილ იქმნეს ქართველ ვაჭარ-მრეწველთა შორის 10 მილიონი მანეთი; 2) დაიყოს საქართველო ვაჭართა რაოდენობის მიხედვით რაიონებად და თითო რაიონს გაეწეროს ხვედრი თანხა; 3) ფულის გადახდა ყველასთვის სავალდებულოა; 4) შეგროვილი ფული უნდა შეტანილ იქმნეს ამიერ-კავკასიისა ან სამეურნეო ბანკებში თბილისში.

ფულის შემკრები მთავარი კომიტეტი.

(7—89—3)

ბ. მ. კოზაკის ფოტოგრაფი მი

გაიხსნა სტუდია მხატვრულ სურათების **შესასრულებლად**

სურათები შესრულებული იქნება, ზეთის (აკვარელის) და სხვა და სხვა საღებავებით. მხატვრულ შესრულების მხრით ფოტოგრაფია სრულ პირობას იძლევა. ფოტოგრაფია ღია 9 ს. 5 ს. (ერევნის მოედანი—სოლოლაკი).

(10—85—6)

რენტგენის და ელექტრონის სამკურნალო კაბინეთი დოქტორი მედიცინისა

ბ. მერაბოვისა

(რენტგენელოგი წ. ასისტენტი ბერლინის და მოსკოვის უნივერსიტეტების კლინიკებისა).

მიიღებს **შინაგან და ნერვიულ** ავადმყოფებს სპეციალურად ფილტვების, **ჭლექის** ავადმყოფობა (ტუბერკულოზი), გულის, კუჭისა და ჭაჭებისა. მალარიის წამლობა. რენტგენოგრაფია ჩაწერით. დაჭრილებს რიგს გარეშე იღებენ. ბებუთოვის ქუჩა № 23, ტელეფონი 7—92, ყოველ დღე დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 5—8 ს.

საწყლებს უფასოთ.

ექიმი

პ. ტარ. ლორთქიფანიძე

დაბრუნდა ბაკოდან

მიიღებს შინაგან სნეულების და ბავშვების ავადმყოფებს ყოველ დღე დილის 9—12 საათამდე. ნაბერეჟნის ქუჩა, სახლი 11. ტელეფონი 8—19.

(თ.—1918).

ექიმი

ივ. ვ. დემურია

იღებს ავადმყოფებს 1—3 საათ. შინაგან და ბავშვების.

მიხეილის პროსპ. № 116. სასტუმროს „ნოეს“ პირდაპირ.

სამკურნალო კაბინეთი ექიმის

ალექსანდრე დავითის ძის გაბილიანი

იღებს კანისა, ვენერიულის და სიფილისით ავადმყოფებს (914-ს და 606-ს შეშხაპუნება). ავადმყოფთა მიღება დილის 9 საათ. 11 საათ. და საღამოს 5 საათ. 7 საათ. მიხეილის პროსპექტი № 116, სასტუმრო „ნოე“-ს პირდაპირ, ტელეფონი 14—28.

ექიმი

ნიკ. ი. მახვილაძე

იღებს სპეციალურად მალარიით (ციება) და მისი შედეგებით დახნეულებულთ. სისხლის ნაკლებობით, გულის, ფილტვისა, ქარებით და სხვა შინაგან სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოთი 4—6 საათამდე.

ელექტრო-ტერაპია

მისამართი: მოსკოვის ქ. № 11.

ზემელის აფთიაქის მახლობლად.

თ.—1536—54

გაიხსნა

ტფილისის საავადმყოფო

(მუდმივი საწოლებით)

ექიმი დონაჩინისა

ყოფილ ასისტენტი უნივერსიტ. თვალ. კლინიკისი ვენაში და პარიზში. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე, 9 საათიდან 1 საათამდე და 4—7 ნახევარ საათამდე. მიხეილის პროსპექტი № 141 (კინემატოგრაფი „აპოლო“-ს ახლოს) მძიმე ავადმყოფები და საოპერაციები მიიღებიან სრულ პანსიონში.

ტელეფონი 5—97.

ექიმი

ბ. წინაგლაშვილი

დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება დილის 11 საათიდან 1 საათამდის და საღამოს 6-დან 8-მდე. გულის, ფილტვისა და სისხლის სპეციალური. მისამართი: ელისაბედის ქ. 7, სასტუმრო „ბომონდის“ ახლოს.

დოქტორი მედიცინისა

ალექსანდრე ბერიძე

უფროსი ექიმი თბ. კადეტთა კორპუსისა.

ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებიან ავადმყოფების მიღება ოლღას ქ. № 3 სახლი მელიქ. აზარიანცის დილით 8—9-მდე. საღამოს 5—7. ტელეფ. № 17—21.

სტამბა „ცხოვრება“ ა. კალანდაძისა, გამცემის შესახებ № 1.